

Охорона фабрики цілодобова, зміна 13 осіб. Периметр "розбитий" на 3 зони відповідальності, кожна з яких контролюється окремим постом у складі 3 охоронців. Наряд забезпечений виходом на відомчу, міську АТС і стільниковим зв'язком. Діє телевізійна система спостереження, сигналізація, встановлена в лабораторіях та цехах і заведена на пульт охорони, а також пряма лінія сигналізації з поліцією. Передбачені окремі системи сповіщення: рятувально-аварійно-технічна, медична, протиепідемічна (с свій медпункт), протипожежна.

Усі патогенні матеріали зберігаються в спеціальних кімнатах, доступ до яких обмежений (приміщення облаштовані сигналізацією і опечатуються). Патогени видаються на підставі документів суворої звітності.

Лабораторія Херсонського обласного лабораторного центру Держсанепідслужби, де зберігаються небезпечні штами, розміщується в одноповерховій будівлі, яка оснащена пожежною та охоронною сигналізацією. На всіх вікнах встановлені металеві ґрати, а на всіх дверях, крім загальнодоступних, електронні замки, відкрити які можливо лише за допомогою пластикових карток. У приміщенні лабораторії та по периметру встановлено 14 камер відеоспостереження, інформація з яких реєструється на моніторі та записується на жорсткий диск, що знаходиться в диспетчерській кімнаті. Стороннім особам в будівлю лабораторії вхід заборонено. Охорона цілодобова, забезпечується чотирма охоронцями (працюють поодиночі в добовій зміні) та двома службовими собаками.

В лабораторії ім. Л.С. Ценковського виробничі приміщення та комунікації розміщені на земельній ділянці площею 1,4 га, яка обнесена парканом висотою 3 м. Лабораторні корпуси, складські приміщення, віварій та бокси для автомобілів оснащені пожежною та охоронною сигналізацією. Вікна на першому поверсі обладнані металевими ґратами, а двері приміщень, де проводяться дослідження – кодовими замками. На території встановлено 8 камер відеоспостереження, інформація з яких реєструється на моніторі та блоках управління, що розміщені в диспетчерській кімнаті. У неробочий час охорону території та приміщень здійснюють три штатних охоронця.

Організаційна та ресурсна готовність мікробіологічних і санітарно-епідеміологічних закладів, місцевих органів виконавчої влади до протидії можливим епідеміям у разі вибою патогенів у навколишнє середовище в цілому оцінюється як задовільна.

На підприємствах розроблені та погоджені з міськими і обласними службами у сфері біологічної безпеки документи стосовно дій у разі терористичних проявів та інших надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, а також на випадок евакуації працівників, тварин, штамів біокультур і матеріальних цінностей. Всі співробітники мають високий рівень кваліфікації. Вони забезпечені засобами індивідуального захисту, приладами хімічної розвідки, спеціальним одягом, взуттям, рукавичками та ватно-марлевими пов'язками.

Для поточної діяльності установ передбачене забезпечення імунологічними препаратами згідно з виробничим регламентом. Отримання основного об'єму сироваток на випадок масових інфекційних захворювань передбачається з центральних резервів МОЗ України (в області зберігається лише мінімальний запас, необхідний для локалізації нечисленних осередків хвороб).

З-поміж міжнародних проектів у сфері біологічної безпеки слід відзначити програми Агентства по зменшенню біологічної загрози Міністерства оборони США (через компанію "Black & Veatch Special Projects Corp."), спрямовані на встановлення контролю за функціонуванням мікробіологічних лабораторій України з дослідження патогенів особливо небезпечних інфекційних захворювань, які можуть бути використані для створення або модернізації нових типів біологічної зброї. Раніше "Black & Veatch Special Projects Corp." реалізовувала в Україні програму "Зменшення біологічної загрози", а з 2015 року Херсонський обласний лабораторний центр Держсанепідслужби України включено до складу учасників "Програми залучення до спільної біологічної діяльності".

Незважаючи на певну привабливість зазначеного проекту для вітчизняної дослідної галузі, він має також низку негативних аспектів. Зокрема, не виключається, що новою Програмою знову буде передбачено накопичення в Херсонському обласному лабораторному центрі Держсанепідслужби України зразків патогенів із різних областей України під приводом

вивчення специфіки місцевих штамів та визначення ступеню вірулентності отриманих проб серед населення. Наступним етапом співпраці має стати узагальнення та направлення результатів досліджень до Центру біологічних розробок при МО США начебто для залучення американських спеціалістів до розробки зразків вакцини, максимально адаптованої під мешканців конкретного регіону.

Наполегливі спрямування Сполучених Штатів Америки до відновлення проекту свідчать про наміри встановити контроль над усіма вітчизняними дослідженнями патогенів особливо небезпечних інфекційних захворювань, які можуть бути використані для створення або модернізації нових типів біологічної зброї селективного типу дії. При цьому не виключається, що в умовах гарантованих новою Програмою широким прав і повноважень іноземна сторона вивчатиме на території України власні тестові системи, що створюватиме потенційну загрозу епідеміологічній та епізоотичній безпеці як в окремих регіонах, так і у державі в цілому.

Підпорядкованість проектів "Зменшення біологічної загрози" в Україні та нової "Програми залучення до спільної біологічної діяльності" Міністерству оборони США – військовому відомству чужої країни – створює передумови для проникнення до регіональних лабораторій мікробіологічних установ іноземних спеціалістів та їх ознайомлення із вітчизняними стратегічними розробками. Не виключається також можливість використання отриманих при цьому даних для звинувачень нашої країни у причетності до розробки на її території біологічної зброї.

З метою покращення рівня охорони потенційно-небезпечних біологічних об'єктів *Управлінням на постійній основі проводиться загально-профілактична робота*, спрямована на підвищення рівня їх терористичної захищеності, посилення пильності, створення у суспільстві атмосфери нетерпимості до застосування методів терору. Розроблено та доведено до відома персоналу установ пам'ятки першочергових дій при отриманні інформації про загрозу терористичних проявів. На підприємствах розроблені та погоджені з міськими і обласними службами у сфері біологічної безпеки документи стосовно дій у разі надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру.

З метою підтримання стабільності біозахисту в Україні, а також попередження спроб накопичення в регіонах України зразків патогенів під приводом вивчення специфіки місцевих штамів та визначення ступеню вірулентності отриманих проб серед населення, *доцільно* взяти в супроводження реалізацію компанією "Black & Veatch Special Projects Corp." "Програми залучення до спільної біологічної діяльності".

Потребує також перегляду обсяг державного фінансування регіональних установ, що працюють зі збудниками небезпечних інфекційних хвороб, для підтримання належного рівня забезпечення зберігання патогенних біологічних агентів.

Доповідаємо в установленому порядку.

З повагою,
т.в.о. начальника Управління
підполковник

О.М. Черненко